

EXPEDIENT Nº 5 2013

ASSUMPTE

ANTECEDENTS

El mitjà de comunicació digital *delCamp.cat* va publicar el 25 de juliol de 2013 una informació que titulava “Puja del Marroc per futejar la seva germana i evitar-ne la integració”, acompanyada d’un subtítol que deia el següent: “*Els Mossos han detingut l’home a la Vilella Baixa per un delicte de violència en l’àmbit de la llar | La víctima es va poder escapar del seu germà i amagar-se a casa d’uns amics del poble*”.

La informació explicava, en síntesi, que els Mossos d’Esquadra havien “detingut dos homes, pare i fill, veïns de la Vilella Baixa i d’origen marroquí, per presumptament haver agredit la seva filla i germana, menor d’edat, com a càstig per la seva, segons fonts properes a la investigació, «europeïtzació»”.

Immediatament, la informació explicava qui era l’agredida: “La jove, de només 14 anys i molt arrelada al poble, va aconseguir escapar-se de les mans del seu germà i es va poder amagar a casa d’uns amics del poble”. I afegia més tard: “Fonts properes a la investigació han explicat a aquest diari que la família de la jove no volia permetre que la jove tingués accés a Internet i que no seguís els costums de la seva religió”.

La informació donava detalls diversos sobre com s’havien desenvolupat els esdeveniments: el germà presumptament havia futejat la noia i la seva causa romania oberta, el pare no va participar en l’agressió i la seva causa havia estat arxivada, els veïns del poble van ser els qui van alertar la policia, i finalment el jutge va decretar una ordre d’allunyament de 200 metres del germà sobre la menor d’edat.

a) **Tarragona 21**

El mitjà de comunicació *Tarragona 21* va publicar (23 de juliol de 2013) una nota informativa sobre el mateix cas, amb el títol següent: “Ordre d’allunyament per un jove de la Vilella per haver maltractat la seva germana petita per ser massa occidental”

Els dos primers paràgrafs de la notícia incloïen el nom i la lletra inicial del cognom del jove detingut, la seva edat, el nom sense cognom i l’edat de la víctima (la seva germana), el nom del poble i el jutjat que s’havia fet càrrec del cas. Una mica més endavant, s’oferien detalls sobre el temps que portava la família vivint al poble, el treball fix del pare i el lloc d’escolarització de la resta dels germans. S’incloïen declaracions de l’alcalde sobre el nivell cultural de la família i sobre el seguiment que en feien els serveis socials i també la Direcció General d’Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA).

CONSIDERACIONS

S. F. i S., resident a Alcover (Tarragona), perfectament identificat, presenta una queixa per allò que ell creu és una transgressió del deure de protecció als menors i, en conseqüència, del criteri número 11 del Codi Deontològic dels Periodistes de Catalunya, que diu el següent:

11. Tractar amb especial cura tota informació que afecti a menors, evitant difondre la seva identificació quan apareixen com a víctimes (excepte en supòsit d'homicidi), testimonis o inculpats en causes criminals, sobretot en assumptes d'especial transcendència social, com és el cas dels delictes sexuals. També s'evitarà identificar contra la seva voluntat les persones pròximes o parents innocents d'acusats o convictes en procediments penals.

El denunciant pensa que, la informació del diari *delCamp.cat*, posteriorment distribuïda per l'Agència EFE i publicada a *Tarragona21*, no manté l'anonimat de la menor, víctima de l'agressió.

1. Les consideracions

a) *delCamp.cat*

De l'anàlisi del text de la notícia publicada per *delCamp.cat*, es desprèn que la informació conté tres elements que destaquen especialment:

1. Es tracta d'un cas de violència de gènere i maltractament infantil, aquí per causes d'origen religiós, i que cal tractar amb especial cura (com diu el Codi), perquè s'ha de trobar un equilibri entre la necessitat d'informar sobre aquestes agressions (per tal de sensibilitzar la societat), i el fet de mantenir el dret a la intimitat, sobretot de les víctimes. Aquest equilibri, mai perfecte, s'aconsegueix en aquest cas, perquè no es donen més detalls de la nena agredida que la seva edat (dada, creiem, ineludible) i els seu context. Es pot adduir que la descripció dels fets fa que la gent de l'entorn (Vilella Baixa té al voltant de 200 habitants) identifiqui perfectament qui és la nena. Però aquesta és una situació inevitable. L'alternativa seria no publicar mai aquests tipus de notícies. El dilema no és fàcil de resoldre. La convenció sobre els Drets dels Infants de les Nacions Unides afirma que, en tota decisió informativa, ha de prevaler l'interès superior de l'infant per damunt de qualsevol altre. I afegeix que, abans de difondre una informació cal valorar els riscos que pot comportar per a l'infant i per al seu entorn, especialment si poden resultar-ne afectats altres infants, amb possibles represàlies o canvis en la seva situació vital o familiar. Però aquest és un debat encara no resolt.
2. No hi ha, per altra banda, cap us pejoratiu sobre el origen i/o nacionalitat dels protagonistes. S'identifica, efectivament, el país de procedència de la família, el Marroc, dada potser prescindible, però no totalment irrellevant, vistos els motius de l'agressió.

3. Tota la informació te un to alligador i posa com a exemple la integració de la jove en els seu entorn, la defensa que en fan tots els ciutadans, enfront dels agressors.

b) Tarragona 21

De l'anàlisi del text de la notícia publicada per *Tarragona 21*, en canvi, se'n destaquen els elements següents:

1. Es fan públiques dades que permeten identificar els protagonistes de la notícia, i que van més enllà d'allò que seria necessari per a la comprensió dels fets.
2. No es té una cura especial per a preservar el dret a la intimitat de la víctima, ni tampoc el de les persones properes innocents.
3. Es posa èmfasi en la marginalitat de la família.

PONÈNCIA

- a) Es considera que el text periodístic publicat al mitjà digital *delCamp.cat* i titulat "Puja del Marroc per fuetejar la seva germana i evitar-ne la integració", no vulnera el criteri 11 del Codi Deontològic, perquè manté, en allò que és possible, l'anonimat de la víctima de l'agressió, una nena de 14 anys, de la qual només s'informa sobre l'edat, sense nom ni cognoms, sense cap fotografia, sense identificar-ne tampoc els del pare i germà (el presumpte agressor), sense assenyalar el nom del carrer on viu, ni el nom dels amics que la van refugiar. Explicant-ne només els fets.
- b) Es considera que el text periodístic publicat al mitjà digital *Taragona 21* i titulat "Ordre d'allunyament per un jove de la Vilella per haver maltractat la seva germana petita per ser massa occidental" vulnera el criteri 11 del Codi Deontològic, no tracta amb especial cura la informació sobre un cas de maltractament infantil, en donar dades que faciliten la identificació de la víctima i de la seva família.

En emetre el dictamen, s'ha tingut també en compte un document específic del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, encara no fet públic, sobre "Com informar dels maltractaments infantils: manual d'estil per a mitjans de comunicació", coordinat per la consellera Carme Figueras, on es fan una sèrie de reflexions molt interessants sobre aquest tema.